

Оксана ГОРИН,
доктор філософії (09 Біологія),
асистент кафедри хімії та методики її навчання
Юлія КОСТЮК,
доктор філософії (035 Філологія),
керівник навчально-наукового центру проєктної та
науково-технічної діяльності
Юлія НАГОРНА,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль)*

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

Рада молодих вчених (РМВ) Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (ТНПУ) – це колегіальний виборний дорадчий орган, створений з метою сприяння вирішенню наукових проблем і захисту соціальних інтересів молодих вчених і спеціалістів. РМВ є представницьким органом Наукового товариства студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ТНПУ [1].

У своїй діяльності РМВ керується Конституцією та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також Положенням про Раду молодих учених ТНПУ [2], розробленим на основі Типового положення про Раду молодих учених при органах виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 822 [3], Статутом Університету [4], а також принципами добровільності, рівноправності, самоврядування та академічної доброчесності.

Головною метою діяльності РМВ є сприяння професійному зростанню молодих науковців, об'єднання їхніх зусиль для дослідження актуальних наукових проблем і вирішення пріоритетних наукових завдань та мотивація

до інноваційної діяльності. Для забезпечення максимальної реалізації поставленої мети, робота РМВ проходить в 4-х основних напрямках:

- сприяння науковій діяльності;
- підвищення якості вищої освіти та освітнього процесу;
- інтеграція молодих учених у міжнародний академічний простір;
- популяризація науки.

Надання допомоги магістрантам, аспірантам, докторантам, молодим ученим і фахівцям університету в створенні сприятливих умов для професійної науково-дослідної діяльності здійснюється насамперед через залучення їх до виконання проєктних та тематичних досліджень. З одного боку, це сприяє встановленню більш тісних зв'язків між старшим і молодим поколіннями вчених, забезпечуючи спадкоємність у науковій діяльності, з іншого – розширює наукові пошуки завдяки залученню фінансування, зокрема від Міністерства освіти і науки України, Національного фонду досліджень, місцевого бюджету чи бізнес-сектору. Рецензування заявок і результатів незалежними експертами служить запорукою високого рівня досліджень. Як наслідок – напрацювання успішно публікуються в українських і закордонних фахових виданнях, зокрема журналах, що індексуються у наукометричних базах даних Web of Science і Scopus. Дослідників з найвагомішими здобутками висувають претендентами на стипендії Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України тощо.

Апробації досліджень молодих науковців РМВ сприяє проведення на базі університету регіональних, всеукраїнських та міжнародних конференцій. Наприклад у грудні 2023 р. РМВ виступила співорганізатором Міждисциплінарної наукової конференції «Філологічні та журналістські студії в умовах соціокультурних викликів», яка відбулася на базі Наукової академії україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій ТНПУ. Серед доповідачів були і представники Ради молодих вчених.

Підготовка кваліфікованого науковця передбачає високий рівень освітнього процесу, тому одним з напрямків роботи РМВ ТНПУ є сприяння підвищенню якості вищої освіти через участь у розробці та перегляді освітніх та освітньо-наукових програм і забезпечення зворотного зв'язку із здобувачами. Оскільки саме здобувачі є одними з основних стейкхолдерів, врахування їхньої думки – необхідна умова повноцінного функціонування

освітніх і освітньо-наукових програм. Особливо чітко це прослідковується на третьому рівні вищої освіти, де, через акцент на наукову складову, максимальне орієнтування на напрям дослідницької роботи конкретного здобувача є запорукою його підготовки як висококваліфікованого науковця. Відповідно, систематичний перегляд програм з врахуванням позиції здобувачів вищої освіти усіх рівнів сприяє ґрунтовній підготовці майбутніх спеціалістів. Важливе значення при цьому має зв'язок зі здобувачами та своєчасне реагування на їх потреби. Проміжне становище РМВ (представники аспірантів та викладачів) дає змогу зменшити бар'єри у спілкуванні і сприяє більшій відкритості, що, в свою чергу, забезпечує максимально оперативну реакцію.

До цього напрямку також належить співпраця з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти у якості експертів та членів галузевих експертних рад. Це дає можливість постійно бути в тренді актуальних вимог до системи освіти та бачити ситуацію через призму досвіду інших закладів вищої освіти країни.

Інтеграція молодих учених у міжнародний академічний простір – необхідна складова їхнього майбутнього професійного успіху. РМВ ТНПУ інформує спільноту про можливості участі в міжнародних проєктах, конференціях, заходах для налагодження контактів з науковцями інших країн. Також у межах участі ТНПУ у програмі «Менеджмент інтернаціоналізації та німецько-українська академічна співпраця 2022–2023» за підтримки DAAD було реалізовано Міжнародну онлайн-школу українських студій (2022 р.), яка залучила як лекторів чотирьох молодих учених університету. Для двох цей проєкт став першим досвідом викладання для міжнародної аудиторії й налагодження міжкультурної комунікації.

Популяризація науки необхідна для творення освіченого суспільства, здатного вирішувати актуальні проблеми, розвивати інновації, ухвалювати обґрунтовані рішення, орієнтовані на благо майбутніх поколінь, а тому теж увійшла до векторів роботи РМВ ТНПУ. Традиційними стали науково-популярні лекторії у форматі коротких доповідей з актуальних питань розвитку науки чи практичних аспектів її застосування. Спікерами виступають як молоді науковці університету, так і запрошені (в тому числі іноземні) колеги. На початку жовтня 2024 р. з ініціативи РМВ в університеті

проведено презентацію науково-популярної книжки «Страшне, прекрасне та потворне в Чорнобилі» авторок Олени Паренюк та Катерини Шаванової. Враховуючи активність аудиторії та схвальні відгуки, заходи такого формату будуть проводитися і надалі.

Варто зазначити, що активності з популяризації науки орієнтовані переважно на молодь. Тому серед планів подальшої діяльності РМВ є популяризування науки серед населення різних вікових категорій. Серед іншого, це сприятиме взаємодії з місцевим бізнесом та монетизації науки. Для спрощення та оптимізації такої взаємодії розглядається можливість створення банку послуг, ідей та проєктів, як платформи для пошуку потенційних партнерів. Окрім того, для покращення комунікації та розширення можливостей реалізації потенціалу молодих науковців, планується активація взаємодії РМВ області, зокрема через затвердження низки відповідних нормативних документів та налагодження співпраці з іноземними партнерами.

Список використаних джерел:

1. Положення про Наукове товариство студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених. *Офіційний сайт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/nakazu/Polozhennia_naukove_tovarystvo_TNPU.pdf (дата звернення: 09.10.2024).
2. Положення про Раду молодих учених ТНПУ. *Офіційний сайт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennja_pro_radu_molodyh_vchenyh.pdf (дата звернення: 09.10.2024).
3. Про затвердження Типового положення про раду молодих вчених при органах виконавчої влади. *Офіційний вебпортал парламенту України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/822-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.10.2024).
4. Статут Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. *Офіційний сайт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.* URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Statut.pdf (дата звернення: 09.10.2024).